

Klimamærke – 9. møde i arbejdsgruppen Fredag d. 6. januar 2023

Velkommen og agenda – v/Per Preisler Christiansen, Innovations- og Udviklingsdirektør, Fødevarestyrelsen

Per Preisler Christiansen bød velkommen og præsenterede dagsordenen.

Per Preisler Christiansen indledte med at understrege, at der på dette møde skulle tages beslutninger omkring grafisk identitet, modeller og rammerne for test.

Derefter orienterede han om, at vi inden jul fik vi en aftale på plads med Aarhus Universitet om det videre arbejde med data. Ifølge aftalen skal Aarhus Universitet inden jul 2023 bl.a. aflevere en metodeforskrift for opgørelse af generiske klimaaftryk. Det er planen, at denne metodeforskrift efterfølgende skal kunne anvendes til at opsætte en database.

Arbejdsgruppen vil på næste møde blive præsenteret for aftalen med Aarhus Universitet og selve forskningsprojektet.

Inkludering af ernæring i de to modeller – beslutning v/ Per Preisler Christiansen, Innovations- og Udviklingsdirektør, Fødevarestyrelsen

Per Preisler Christiansen orienterede om, at Fødevarestyrelsens indstilling er, at der ikke arbejdes videre med Mejeriforeningens forslag om inkludering af ernæring i klimamærket.

Fødevarestyrelsens indstilling blev støttet i forhold til det videre arbejde med test, men der blev også udtrykt ønske om, at man gerne ser, at emnet bliver drøftet igen efter test-fasen, samt at drøftelserne bør indgå i afrapporteringen.

Per Preisler Christiansen støttede op om, at drøftelserne omkring ernæring bør indgå i afrapporteringen, men understregede også, at der nu arbejdes videre med klimadelen alene. Aarhus Universitet arbejder ligeledes videre med klimadelen i forhold til en metode for opgørelse af fødevarers klimaaftryk. Aarhus Universitet skal dog i deres levering også redegøre for, en række væsentlige konsekvenser det kan have at fokusere på klimadelen isoleret set.

Der blev herefter spurgt ind til, hvorvidt manglende inddragelse af ernæring i mærket, betyder at alle fødevarer, herunder alle drikkevarer kan inkluderes i mærket.

Hertil svarede Per Preisler Christiansen, at det kan der ikke svares på, på nuværende tidspunkt.

Der blev endvidere ytret ønske om samtidighed i forhold til generiske opgørelser og produktspecifikke opgørelser, således at virksomhederne kan gå i gang med produktspecifikke udregninger samtidig med at databasen over generiske data udarbejdes. Per Preisler Christiansen fortalte, at en metodeforskrift for de produktspecifikke opgørelser er omfattet af forskningsaftalen med AU i 2024.

Indstillingen fra Fødevarestyresen vedr. fokus på klima i forhold til et kommende mærke, blev støttet. Det blev dog også tilkendegivet, at det vil være godt, at udarbejde et mærke, som kan tilføjes parallelle bjælker, således at ernæring eller andre faktorer kan tilføjes med tiden. Det vil være mere fremtidssikret når vi ser på, hvad der sker på EU niveau.

Grafisk identitet for de to modeller – beslutning/Enhedschef Anne Pøhl Enevoldsen, Fødevarestyrelsen

Anne Pøhl Enevoldsen præsenterede Fødevarestyrelsens anbefalinger i forhold til et kommende navn til mærket.

Fødevarestyrelsen anbefaler, at navnet bliver "Klima" og ikke "Klimamærket" – og der henvises til flere andre mærket, hvor "mærket" heller ikke indgår.

Flere støttede navnet "klima", enkelte støttede anvendelse af navnet "klimamærket" indtil mærket er blevet mere indarbejdet og kendt, hvorefter man kan anvende "klima" alene. Endvidere påpegede enkelte at "klima" kun fungerer i forhold til skala-modellen og ikke i forhold til best in class-modellen.

Anne Pøhl Enevoldsen understregede, at Fødevarestyrelsen ikke kan støtte ændring af navnet undervejs.

Anne Pøhl Enevoldsen præsenterede derefter farverne for mærkerne.

Flertallet støttede at den mørke farve skulle være den første farve i skala-modellen.

Der blev givet udtryk for et ønske om at den 'aktuelle' del af skalaen fremhæves i mærket, som tidligere vist.

Fødevarestyrelsen gav udtryk for forståelse for ønsket, men meddelte også, at vi ikke har fået udkast til en prototype af dette.

Herefter præsenterede Anne Pøhl Enevoldsen mærkningsmodellerne for Best in class, herunder K-mærket og en nye sky.

Hun påpegede styrker og ulemper ved skyen, herunder at den er meget enkel og nem at gengive og huske. Ligeledes understregede hun, at den blå farve ikke nødvendigvis var associeret med klima, men at farven omvendt adskiller sig fra mange andre mærker, samt at skyen kan ligne andre mærker.

Flertallet støttede skyen og Per Preisler Christiansen konkluderede at vi arbejder videre med skyen, men bemærkede også, at vi skal kigge på kronen i mærket.

Modeller, kategorier og grænseværdier til test – beslutning v/ Stine Vuholm, Ernæringsfaglig medarbejder, Fødevarerstyrelsen

Per Preisler Christiansen indledte dette punkt med en henvisning til, at spørgsmålet omkring fortynding skal løses sammen med Aarhus Universitet.

Stine Vuholm præsenterede ændringer i forhold til grænseværdierne i en skala på tværs af fødevarer med fem trin.

Arbejdsgruppen blev vist, hvordan forskellige fødevarer bliver placeret ift de foreslåede grænseværdier. Værdierne er dog baseret på den franske database Agribalyse, hvorfor tallene ikke afspejler det danske marked. Stine Vuholm informerer om, at Agribalyse-databasen er frit tilgængeligt.

Der blev herefter spurgt ind til, hvor meget data, der ligger til grund for de enkelte produkter. Stine Vuholm svarede, at data er taget fra den franske database og at der for nogle produktkategorier er rigtig mange produktspecifikke data, hvilket forskubber de procentsatser, som der henvises til.

Endvidere blev der noteret, at inddelingen i de forskellige niveauer, ikke følger logaritmen 1,25, 2,5, 3,75, 5... Fødevarerstyrelsen påpegede, at disse grænseværdier kun skal anvendes i forhold til testen.

Der blev peget på nogle af de anvendte tal for produkter, som værende misvisende for det danske marked og der blev i den forbindelse udtrykt ønske om, at disse tal ikke medtages i testen.

Forbrugerrådet påpegede, at man skal passe på med, at anvende tilrettede indplaceringer, fordi det kan komme til at forvirre forbrugerne og i værste tilfælde mister vi forbrugernes tillid til mærket.

Der blev spurgt ind til, hvorfor det er de franske tal der bliver anvendt i forhold til kategoriinddelingen. Hertil svarede Per, at Fødevarerstyrelsen har vurderet, at Agribalyse er den mest omfattende database baseret på A-LCA, med en konsistent opgørelsesmetode. Derfor er det vurderet, at det er de bedste tal at anvende på nuværende tidspunkt selvom tallene ikke afspejler det danske marked.

Per Preisler Christiansen konkluderede, at vi skal passe på i forhold til troværdigheden, og bemærkede at torsken tages ud i forhold til testen.

I forhold til inddelingerne i de forskellige niveauer konkluderede Per Preisler Christiansen, at den første niveaugrænse sættes til 1 med henblik blandt andet på at skille øl og vin i inddelingen.

Det blev herefter påpeget, at der burde være symmetri mellem Best in Class og det bedste niveau i skalamodellen

Hertil svarede Stine Vuholm, at de to modeller ikke kommer til at sameksistere (samt at der skal være forskellige grænseværdier i Best in Class-modellen).

Stine Vuholm præsenterede kategorierne i forhold til Best in Class modellen, herunder de ændringer, der foretaget siden sidst.

Der blev herefter foreslået flere kategorier, således at man går fra 12 til 14 – hvilket betyder en sammenlægning af nogle kategorier og en opdeling af andre. Herunder blev det foreslået at de vegetabiliske alternativer placeres i sin egen kategori, og at der laves flere drikkevarekategorier.

Det blev fremført at mærket skal give incitament for producenterne i forhold til deres produktion.

Som svar på ovenstående blev det påpeget, at det ikke bør være definerende for kategoriinddelingen, at producenter af alle slags produkter kan anvende mærket til at differentiere deres produkter fra lignende produkter. Snarere skal kategorierne inddeles således, at de omfatter alternativer, fx vegetabiliske produkter som substitutter for animalske produkter.

Per Preisler Christiansen afsluttede drøftelserne ved at sige, at vi tager dette punkt med hjem – og kigger på kategorier igen.

Per Preisler Christiansen konkluderede at Fødevarestyrelsen vil kigge på inddelingen igen og vende tilbage mandag i den efterfølgende uge.

Rammerne for test – orientering og drøftelse v/ Catrine Normann, Konkurrence og Forbrugerstyrelsen

Per Preisler Christiansen introducerede og Konkurrence og forbrugerstyrelsen præsenterede og visualiserede testen som den er sat op, herunder de opgaver, spørgsmål og de sider, som testpersonerne bliver præsenteret for.

Der blev stillet en del spørgsmål til testens spørgeramme, opsætning, spørgsmål, herunder problematikken om, hvorvidt der i forhold til et frivilligt mærke, vil være en mindre andel af mærkede produkter.

Per Preisler Christiansen understregede, at vi skal have testen så objektiv som muligt.

Per Preisler Christiansen gav arbejdsgruppen mulighed for at komme bemærkninger inden tirsdag ugen efter dette møde.

Testen bliver sat i gang om ca. 14 dage (tidligst).

Videre proces

Der blev udtrykt ønske om, at vi arbejder videre med fokus på produktudvikling i mere klimavenlig retning, samt med fokus på, hvordan der frivilligt kan anvendes anprisninger.

Per Preisler Christiansen besvarede overstående med, at vi i arbejdsgruppen tidligere har talt om muligheden for at virksomheder med en kommende metode, kan få mulighed for selv at beregne de produktspecifikke klimaaftryk.

Per understregede, at så snart materialet er på vej til test, er der tid til at diskutere hvilken afrapportering vi skal have. Vi afleverer afrapportering i marts.

I forhold til den videre proces, orienterede Per Preisler Christiansen om, at der skal udarbejdes en afrapportering i marts 2023. Denne afrapportering skal også inkludere, hvad der skal arbejdes videre med.

Næste møde

Der er indkaldt til møde den 20. januar, hvor arbejdsgruppen vil blive præsenteret for aftalen med Aarhus Universitet og selve forskningsprojektet.

Evt.

Der var ikke noget til dette punkt.